

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 143

Valtuustoaloite Karteroopin toiminnan mahdollistamiseksi Tampereen kaupungin tuella - Tampereen sosiaalidemokraattinen valtuustoryhmä

TRE:3227/05.00.01/2024

Valmistelija / lisätiedot:
Karojärvi Hanna

Valmistelijan yhteystiedot

Kehittämispäällikkö Hanna Karojärvi, puh. 040 800 7410, työllistymisen monialaisen tuen palvelujen johtaja Tommi Eskonen, puh. 050 361 1052, erikoissuunnittelija Esko-Pekka Järvinen, puh. 041 731 3226, ehkäisevän päihdetyön koordinaattori Johanna Heine, puh. 040 195 1709, projektipäällikkö Sanna Teinilä, puh. 050 3646 022, suunnittelupäällikkö Tuula Mikkonen, puh. 040 800 4962, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Kalle Kaunisto, puh. 040 485 1059, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Savisaari Lauri, Johtaja

Päätösehdotus

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Tampereen sosiaalidemokraattisen valtuustoryhmän valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Sosiaalidemokraattinen valtuustoryhmä pyytää selvittämään kaupungin mahdollisuuksia rahoittaa ja tehdä yhteistyötä Mahdollisuuksien talo ry:n Karteroopin kanssa niin avustustoiminnassa kuin työllistämisasiassa.

Mahdollisuuksien Talo ry:n tavoitteena on tukea ja kehittää yhteisöllisyyttä sekä luoda mahdollisuuksia vaikeassa työllistymistilanteessa oleville asiakkaille. Mahdollisuuksien Talon Karteroopi-toiminnassa jaetaan kohdennetusti tarvitseville asiakkaille Nextiin esilajittelemia lahjoitettuja vaatteita ja kodintekstiilejä. Valtuustoaloitteessa nostetaan esiin Karteroopi-toiminnan merkitys tekstiilijätteen vähentämiselle, vähävaraisten välttämättömyystarpeiden tukemiselle sekä matalan kynnyksen välityömarkkinapaikkojen tarjoamiselle.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Suomessa ei ole selkeää käyttökuntoisten vaatteiden sosiaaliseen uudelleenkäyttöön liittyvää mallia, vaikka avun tarvitsijoita on. Taloudellinen apukin ohjaa maassamme useimmiten ostamaan vaatteet uusina. Uuden ostamisen normi näkyy uudenveroisten ja käyttökuntoisten kiertoon laitettavien vaatteiden suurena määränä. Kierrätyskeskuksissa tämä näkyy niin, että tilanpuutteen vuoksi vain lähes uudenveroiset vaatteet voidaan laittaa myyntiin, eikä täysin käyttökuntoisille, mutta ehkä hieman käytetyimmän näköisille vaatteille löydy läheskään aina uudelleenkäyttöön ohjaavaa kanavaa. Paljon käyttökuntoisia vaatteita päätyy polttoon tai parhaassa tapauksessa uusiokäytettäväksi raaka-aineeksi.

Samaan aikaan meillä on silti jatkuvasti enemmän ihmisiä, joilla ei ole varaa ostaa vaatteita edes käytettynä tarjottavin hinnoin. Käyttökuntoisten vaatteiden ylijäämä ei siis kohtaa suurta avun tarvitsijoiden joukkoa. Myös tekstiilimateriaalin varastointi on ongelma, sillä "väärään" vuodenaikaan lahjoitetut vaatteet eivät vastaa ihmisten sen hetken tarpeita ja vaatteiden varastointitila on kallista.

Ekokumppanit on toteuttanut Pirkanmaan Jätehuollon kanssa jo neljä SWAP! käytettyjen vaatteiden tapahtumaa, joissa yhteensä yli 15 000 kg vaatteita ja kenkiä on vaihtanut omistajaa. Vaatteiden kierrättämisestä uusille käyttäjille, vaihtaen tai jopa ilmaiseksi, on saanut paljon kiitosta. Lisäksi kaikille halukkaille jaetut "ilmaiset" kolme SWAP-seteliä on tarjonnut kaikille mahdollisuuden osallistua tapahtumaan rahatilanteesta riippumatta. Tapahtumasta jääneet vaatteet on nyt kahdesti ohjattu Mahdollisuuksien talon Karteroopille, jonne ne on toimitettu SWAPin lajittelukumppanin Nextiili ry:n kautta ja Kierrätyskeskuksen logistiikkaa hyödyntäen.

Karteroopi toimii osaltaan tekstiilien kiertoa mahdollistaen ja näin vähentää osaltaan tekstiilijätettä. Tekstiilien kierrätyksen ja uudelleenkäytön toimijoita on Tampereella useita (esimerkiksi Nextiili, Pirkanmaan kierrätys ja työtoiminta, SPR Kontti ja Hope ry.) Näistä Nextiili ja Pirkanmaan kierrätys ja työtoiminta operoivat kaiken mahdollisen hyötykäyttöön soveltumattoman kierrätystekstiilin (tai muun heille päätyvän kierrätystavaran) soveltuvien osien edelleen uusiutuvan energian lähteeksi. Kaupunki on tehnyt kiertotaloustoimijoiden kanssa yhteistä kehittämistyötä (esim. KIERTO-hanke). Erillistä kiertotalouden avustusmuotoa ei kaupungilla kuitenkaan ole, eikä tekstiilien kierrätystoiminta ole Ympäristönsuojelutyön avustusten myöntämisperusteiden täyttävissä toimintamuodoissa mukana, vaan kiertotalouden toimijat ovat toimintansa sisällön mukaan voineet hakea ja saada kaupungin myöntämiä muita avustuksia. Nextiilille ja Pirkanmaan kierrätys ja työtoiminnalle on vuonna 2024 myönnetty työllisyyden edistämisen kohdeavustusta. Kyse on väliaikaisesta avustuksesta, jonka tarkoituksena on tukea välityömarkkinoilla toimivia yhdistyksiä TE-uudistuksen siirtymävaiheessa. Hope ry, joka Karteroopin tapaan edelleen jakaa vaatteita (ehtonaan tosin, että perheessä on alle 18-vuotias lapsi), on saanut vuodesta 2022 alkaen avustusta toimintaansa

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tampereen kaupungin perheitä tukevan työn yleisavustuksesta. Vuonna 2024 mahdollisuuksien talolle myönnettiin 3000 euroa toiminnan kuluihin hyvinvoinnin edistämisen yleisavustus -kokonaisuudesta. Toiminta täyttää avustuskriteerit, mutta kokonaisuudesta myönnettävät summat jäävät kauas haetusta. Hyvinvoinnin edistämisen yleisavustuksia jaettiin vuodelle 2024 yhteensä 52 000 euroa yhdelletoista yhdistykselle. Mahdollisuuksien talo haki uutena avustuksen hakijana avustusta tästä kokonaisuudesta 30 000 euroa. Yhdistys haki avustusta sekä toimintaan että palkkakuluihin toiminnan jatkoa ja omarahoitteisuutta valmistelevan henkilön osalta. Muita tässä mainittuja avustuksia Mahdollisuuksien talo ei ole hakenut. Tulevaisuudessa Mahdollisuuksien talo ry:tä voidaan ohjata paremmin kohdentamaan avustushakemuksensa kokonaisuuteen, josta tarpeisiin on parhaat edellytykset vastata.

Kierrätysvaatteiden edelleen lahjoittaminen rinnastetaan aloitteessa vähävaraisille suunnattuun ruoka-apuun, molempien ollessa välttämättömyystarpeita. Ruoka-aputoiminta on hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvää matalan kynnyksen vapaaehtoistoimintaa, joka keskittyy hävikkiruoan hyötykäyttöön. Sen järjestämiseen ei ole velvoittavaa lainsäädäntöpohjaa, mutta 1.10.2024 on tullut voimaan valtioneuvoston asetus ruoka-aputoimintaan myönnettävistä valtionavustuksista. Ruoka-aputoiminnan valtionavustus kohdistuu yksinomaan ruoka-apuun, eikä asetuksessa mainita muita välttämättömyystarvikkeita, kuten vaatteita. (Valtioneuvoston asetus 541 /2024). Ruoka-aputoimintaan myönnettävistä valtionavustuksista Tampereen kaupunki tekee yhteistyötä Tampereen evankelisluterilaisen seurakuntayhtymän ja paikallisten järjestöjen kanssa hävikkiruoan hyötykäytön tehostamiseksi Tampereella. Ruoka-avun erilaisia muotoja ovat muun muassa elintarvikejako ja yhteisöruokailut.

Ruoka-apu on mukana Tampereen kaupungin köyhyysohjelmassa, missä osatavoitteina on eriarvoisuuden ja köyhyyden vähentäminen, ennaltaehkäisyyn panostaminen sekä tamperelaisten työkyvyn, työllisyyden ja työelämään osallistumisen tukeminen. Köyhyysohjelman mahdollisen päivittämisen yhteydessä voidaan tarkastella vaateavun merkitystä ja mahdollisuuksia sen tukemiselle.

Tampereen kaupungin Työllisyys- ja kasvupalvelut tunnistaa kolmannen sektorin toimijoiden tärkeän roolin toiminnallisena ympäristönä, jossa on mahdollista vahvistaa osaamista ja muita työelämävalmiuksia sekä edistää näin pidempään työttömänä olleiden työnhakijoiden sijoittumista avoimille työmarkkinoille. Matalan kynnyksen työllistymistä edistävänä palveluna toimiva kuntouttava työtoiminta on siirtynyt kaupungilta Pirkanmaan hyvinvointialueen järjestämisvastuulle, joten niitä osin yhteistyömahdollisuuksia toimijan on syytä selvittää suoraan hyvinvointialueen kanssa.

Kaiken kaikkiaan kolmannen sektorin välityömarkkinatoimijoiden tilanne on taloudellisesti haasteellinen, koska välityömarkkinatoimijoille suunnattu TEM:n työllisyyspoliittinen avustus on loppunut, Pirha on

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

vähentänyt kuntouttavan työtoiminnan ostopalvelujen käyttöä ja Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskuksen (STEA) avustusmäärärahoja on leikattu, Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) nuorten työpajarahoitusta on leikattu, Euroopan sosiaalirahaston (ESR) hakerahoitus on vähentynyt, Kaupungin avustumahdollisuudet ovat rajalliset nykyisen taloustilanteen puitteissa ja myös palkkatuettu työ on uudistusten keskellä.

Työllisyys- ja kasvupalvelujen tarkoituksena on käynnistää välityömarkkinoiden kehittämissuunnitelma, jonka puitteissa etsitään ratkaisuja esille tulleisiin haasteisiin yhdessä kolmannen sektorin ja muiden toimijoiden kanssa. Mahdollisuuksien talo ry on erittäin tervetullut mukaan kehittämistyöhön, kun se saadaan käyntiin. Toistaiseksi Karteroopi-toimintaa ei ole kehitetty työllistymistä edistävän palvelun suuntaan eikä siinä myöskään käytössä olevien seurantatietojen mukaan ole juurikaan hyödynnetty työkokeiluja tai palkkatukea osallistujien työelämävalmiuksien vahvistamisessa.

Karteroopi on konsepti, jota on perusteltua tukea ja vakiinnuttaa ekologista, sosiaalista ja taloudellista kestävästä kehityksestä tukevana sekä vaatteiden kestävästä kulutuksesta edistävänä toimintamallina. Mahdollisuuksien talo ry:tä voidaan tukea ja ohjata tunnistamaan ja hyödyntämään paremmin jo nykyisellään tarjolla olevat kaupungin tuki- ja yhteistyömuodot.

Tiedoksi

Kaupunginhallitus

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja asetetaan nähtäväksi 19.11.2024 kaupungin internetsivulle www.tampere.fi.

Muutoksenhakuviranomainen

Päätökseen ei voi hakea muutosta.

Tampere
19.11.2024

Kalle Kaunisto
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§143

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai valitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)
- varhaiskasvatuslain 57 §:n mukaista huomautusta tai huomion kiinnittämistä (Varhaiskasvatuslaki 63 § 2 mom.)